

Actieplan Woonwagens 2020

INHOUDSOPGAVE

Inleiding	2
1. Achtergrond informatie.....	3
1.1 Huidige situatie.....	3
1.2 Verantwoordelijkheid gemeente en woningcorporatie	3
1.2.1 De verantwoordelijkheid van de corporatie.....	3
1.2.2 Waarom zijn er dan (nog) standplaatsen en woonwagens van de gemeente?.....	4
1.3 Beleidskader gemeentelijk woonwagen- en standplaatsen beleid	4
1.3.1 Voorgeschiedenis	5
1.3.2 Inhoud beleidskader	5
1.3.3 Wat doet Roerdalen al met dit beleidskader?.....	5
2 Ambities.....	7
2.1 Doelen voor woonwagenzaken	7
2.2 Organisatiedoelen	8
2.3 Wat gebeurt er als we dit niet doen?.....	9
3 Acties 2020	10
3.1 Overdrachten woonwagenlocaties Montfort en Posterholt	10
3.2 Plan van aanpak Sint Odiliënberg	10
3.3 Plan van aanpak uitbreiding locaties	11
3.3.1 Behoeftonderzoek	11
3.3.2 Voorbereidend onderzoek.....	11
4 Planning 2020	13
5 Benodigde middelen	14

INLEIDING

In Roerdalen werken we gebiedsgericht en integraal. Dus ook op het gebied van woonwagens- en standplaatsen. Met betrekking tot woonwagens en standplaatsen hebben we in de gemeente diverse opgaven.

In 2009 spraken we af om de woonwagenstandplaatsen op de locaties in Posterholt, Montfort en Sint Odiliënberg over te dragen aan Wonen Limburg. Deze trajecten zijn destijds van beide kanten niet doorgezet, maar in de komende periode gaan we hiermee verder. Voor de woonwagenlocaties in Montfort en Posterholt sloten we in 2016 een koopovereenkomst. We willen in 2020 de daadwerkelijke overdracht van deze locaties helemaal afronden. De locatie in Sint Odiliënberg vraagt om een juridisch plan van aanpak. Ook hier gaan we in 2020 mee aan de slag.

Daarnaast kwam in 2018 het landelijk Beleidskader gemeentelijk woonwagen- en standplaatsenbeleid uit. Dit kader bevat handvatten om te komen tot een lokaal woonwagenbeleid, waarbij de gemeente voldoende rekening houdt met en ruimte geeft voor het woonwagenleven van woonwagenbewoners. Dit beleid zal onderdeel uit gaan maken van het lokale woonbeleid.

De eerste stap om te komen tot een dergelijk beleid, is het in beeld brengen van de lokale behoefte aan woonwagens- en standplaatsen. Er vindt op dit moment een behoefteonderzoek plaats in 29 Limburgse gemeenten, waaronder Roerdalen. De coördinatie is in handen van de provincie. Adviesbureau Companen voert het onderzoek uit. De resultaten van dit onderzoek zijn nog niet bekend.

Uit de actie van de woonwagenbewoners uit Herkenbosch in 2018 en uit gesprekken met bewoners van andere locatie blijkt dat er in Roerdalen behoefte is aan extra standplaatsen en woonwagens. Hoe groot die behoefte daadwerkelijk per locatie is, moet blijken uit het behoefteonderzoek. Vooruitlopend op de resultaten van het behoefteonderzoek starten we nu wel al met een voorbereidend onderzoek. In de komende periode onderzoeken we of, waar, hoeveel en wanneer er extra standplaatsen bij kunnen komen. De uitkomsten hiervan dienen als basis voor een plan van aanpak ten behoeve van mogelijke uitbreiding van de woonwagenlocaties.

Dit actieplan gaat in op alle trajecten. Dus op (1) het afronden van de overdrachten van de woonwagenlocaties in Posterholt en Montfort aan Wonen Limburg, (2) plan van aanpak locatie Sint Odiliënberg en (3) het plan van aanpak.

1. ACHTERGROND INFORMATIE

In dit hoofdstuk bespreken we de achtergrond informatie die tot actieplan heeft geleid. We beginnen met een beschrijving van de huidige situatie. Hierna gaan we in de verantwoordelijkheden van de gemeente en de woningcorporatie. De laatste paragraaf gaat over het Beleidskader gemeentelijk woonwag en standplaatsenbeleid.

1.1 HUIDIGE SITUATIE

In Roerdalen zijn in totaal 19 woonwag en standplaatsen, verdeeld over vijf locaties. In onderstaand schema ziet u de eigendomssituatie per locatie. De locatie in Posterholt is van de Provincie Limburg, maar wordt verhuurd door de gemeente. Het beheer, onderhoud en financiële administraties ten behoeve van de huurstandplaatsen van de gemeente besteden we uit aan derden. Wonen Limburg is de enige woningcorporatie die standplaatsen en opstallen bezit op de woonwag en locaties in onze gemeente. Het is daarnaast de enige corporatie die in nieuw bezit in Roerdalen wil investeren.

	Totaal	Standplaatsen				Woonwagens		
		Particulier	Corporatie	Gemeente	Provincie	Particulier	Corporatie	gemeente
Posterholt	2	-	-	-	2	2	-	-
Sint Odiliënberg	3	-	-	3	-	3	-	-
Melick	4	-	4	-	-	1	3	-
Herkenbosch	6	-	6	-	-	-	6	-
Montfort	4	2	-	2	-	3	-	1
Totaal	19	2	10	5	2	9	9	1

In totaal wonen op de vijf woonwag en locaties 40 personen. De samenstelling van de huishoudens en de leeftijdsopbouw van de bewoners is wisselend. Een deel van de bewoners maakt of maakte gebruik van onze sociale regelingen.

1.2 VERANTWOORDELIJKHEID GEMEENTE EN WONINGCORPORATIE

Bij de roep om extra standplaatsen en woonwagens kijken mensen vooral naar de gemeente. We zagen al dat zowel de gemeente en de woningcorporatie standplaatsen en woonwagens bezitten in de gemeente. In deze paragraaf gaan we daarom in op de taken van de gemeente en de woningcorporatie.

1.2.1 De verantwoordelijkheid van de corporatie

In de Woningwet staat dat de gemeente verantwoordelijk is voor het woonbeleid. Ze moet zorgen voor geschikte woningen voor inwoners. Dit houdt niet in dat de gemeente deze zelf moet bouwen of dat mensen een woning bij de gemeente kunnen claimen. Wel neemt de gemeente de maatregelen die voor geschikte woningen nodig zijn, denk hierbij aan beleid. Het maakt daarbij niet uit of inwoners in een woning of woonwag en willen wonen. De gemeente heeft hierbij veel beleidsvrijheid, waarbij moet worden voldaan aan de grond- en mensenrechten.

Woningcorporaties hebben volgens de woningwet als taak het bouwen, verhuren en beheren van betaalbare woningen voor mensen met een smalle beurs. Hieronder vallen ook standplaatsen en

woonwagens voor woonwagengebwoners die onder de doelgroep van de corporatie vallen. Onder de doelgroep van de corporatie vallen huishoudens met een inkomen onder de huurtoeslaggrens (€ 39.055 per jaar, prijspeil 2020). Woonwagengebwoners die buiten deze doelgroep vallen, zijn waarschijnlijk in staat om standplaats en woonwagen te kopen.

Op grond van de Woningwet kan de gemeente ook zelf woongelegheden realiseren. Dit gebeurt volgens de wet alleen in het uitzonderlijke gevallen. Het moet dan aannemelijk zijn dat door het bouwen van woningen door de corporaties niet voldoende in de behoefte kan worden voorzien. De gemeente Roerdalen heeft in het verleden nooit woningen gebouwd, omdat de corporatie voldoende in de behoefte voorziet.

1.2.2 Waaron zijn er dan (nog) standplaatsen en woonwagens van de gemeente?

Van oudsher zijn de woonwagenlocaties van de provincie en of gemeenten. Gemeenten hebben in de loop der jaren echter vrijwel alle andere huisvestingstaken afgestoten. Het bouwen, verhuren en beheren van woningen is immers geen kerntaak van de gemeente. Na de intrekking van de Woonwagenwet gingen gemeenten en corporaties met elkaar in gesprek over de eigendomsoverdracht van standplaatsen en huurwoonwagens.

Vlak voor de gemeentelijke herindeling in 2007 droeg oud gemeente Roerdalen haar woonwagenlocaties over aan de rechtsvoorganger van Wonen Limburg. In de prestatieafspraken in 2009 spraken we af om het gemeentelijk bezit op de locaties in Oud Ambt Montfort (Montfort, Posterholt en Sint Odiliënberg) ook over te dragen aan Wonen Limburg.

Volgens de door VROM inspectie uitgegeven “Handreiking voor overdracht van woonwagens en standplaatsen uit 2010” is de overdracht een gezamenlijke verantwoordelijkheid van gemeenten en corporaties. Er is geen sprake van ‘moeten’. De gemeente kan niet van de corporatie verlangen dat zij een huurstandplaats of huurwoonwagen overneemt waar op veel punten nog sprake is van – letterlijk en figuurlijk – ‘achterstallig onderhoud’; anderzijds kan een corporatie een verzoek van een gemeente niet zo maar weigeren als er sprake is van een genormaliseerde situatie.

De overdrachten blijken een langdurig en moeizaam proces. Er moet eerst sprake zijn van een genormaliseerde situatie, dit betekent dat er sprake moet zijn van een goede staat van onderhoud en een goede huurdersrelatie met de bewoners. Voor de locaties in Montfort en Posterholt is dit in 2016 gelukt. De gemeente heeft eind 2016 een koopovereenkomst gesloten met Wonen Limburg voor het vastgoed op de woonwagenlocaties Posterholt en Montfort aan Wonen Limburg. In de prestatieafspraken is afgesproken om de overdrachten dit jaar verder af te ronden.

Bij de locatie Sint Odiliënberg is er nog geen sprake van een genormaliseerde situatie. Er is geen goede huurdersrelatie met de bewoners. We maken dit jaar een nieuw plan van aanpak om te komen tot een goede huurdersrelatie met als uiteindelijke doel om de standplaatsen op deze locatie in de toekomst ook over te kunnen dragen aan Wonen Limburg. Meer hierover leest u in paragraaf 3.1.

1.3 BELEIDSKADER GEMEENTELIJK WOONWAGEN- EN STANDPLAATSEN BELEID

Sinds de intrekking van de Woonwagenwet in 1999 is het woonwagenbeleid gedecentraliseerd. Veel gemeenten voerden hierna geen actief woonwagenbeleid meer. Woonwagengebwoners werden gestimuleerd om in reguliere huurhuizen te gaan wonen. Hierop kwam kritiek. De nieuwe gangbare praktijk van uitsterf- of bevrozingsbeleid zou in strijd zijn met de grond- en mensenrechten van de woonwagengebwoners. Uiteindelijk heeft dit geleid tot het nieuwe landelijke beleidskader. We bespreken hier kort de belangrijkste punten.

1.3.1 Voorgeschiedenis

In 2013 oordeelde het Europees Hof voor de Rechten van de Mens dat de woonwagencultuur en -- identiteit beschermd en gefaciliteerd dient te worden. Later oordeelde het College voor de Rechten van de Mens in tal van zaken tegen gemeenten en woningcorporaties. Hierbij ging het over het recht op gelijke behandeling van woonwagengebouwen met andere bewoners op het gebied van wonen.

Zo ook in een zaak tegen de gemeente Leudal in 2016. Het College voor de Rechten van de Mens was toen van mening dat de gemeente Leudal discrimineerde. Zij probeerde namelijk niet om het aanbod van standplaatsen op hetzelfde niveau te krijgen als het aantal sociale huurwoningen.

De Nationale Ombudsman bracht in 2017 een rapport uit. Hierin stond dat het Rijk en gemeenten tekort schoten in hun betrouwbaarheid. Ook vond zij dat gemeenten het recht van woonwagengebouwen om te leven volgens hun culturele identiteit onvoldoende erkennen en faciliteren.

1.3.2 Inhoud beleidskader

In navolging hierop bracht het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties in 2018 het Beleidskader gemeentelijk woonwagen- en standplaatsenbeleid uit. Bij de samenstelling van dit beleidskader hield de minister onder andere rekening met adviezen van het College van de Rechten van de Mens en de Nationale Ombudsman. De uitgangspunten die aan dit beleidskader ten grondslag liggen zijn dan ook:

- a. Het beschermen tegen discriminatie;
- b. Het waarborgen van de mensenrechten;
- c. Het bieden van rechtszekerheid en duidelijkheid.

Volgens het beleidskader betekent dit concreet dat:

- De gemeente beleid voor woonwagens en standplaatsen vaststelt als onderdeel van het volkshuisvestingsbeleid.
- Dit beleid voldoende rekening houdt met en ruimte geeft voor het woonwagengeleven van woonwagengebouwen.
- Hiervoor nodig is dat de behoefte aan standplaatsen helder is.
- Corporaties voorzien in de huisvesting van woonwagengebouwen voor zover deze tot de doelgroep behoren.
- De afbouw van standplaatsen niet is toegestaan (behoudens uitzonderlijke omstandigheden) zolang er behoefte is aan standplaatsen.
- Een woningzoekende 'woonwagengebouwen' die dit wenst binnen een redelijke termijn *kans* op een standplaats heeft. Als uitgangspunt is de wachttijd voor een standplaats ongeveer hetzelfde als voor een sociale huurwoning. Zo mogelijk wordt tegemoet gekomen aan de wens om in familieverband samen te leven.

1.3.3 Wat doet Roerdalen al met dit beleidskader?

Volgens de Structuurvisie Roerdalen 2030 mogen er geen standplaatsen in de gemeente bijkomen. In 2018 voerden de bewoners van de woonwagenlocatie in Herkenbosch actie. Dit om aandacht te vragen voor de wens voor extra standplaatsen en woonwagens. Inmiddels hebben ook bewoners van andere locaties aangegeven extra standplaatsen en woonwagens te willen. Er komt in Roerdalen bijna nooit een standplaats of woonwagen vrij. De behoefte was onbekend. Er werd geen wachtlijst bijgehouden en woonwagengebouwen verhuisden vaak naar reguliere huurhuizen binnen of buiten de gemeente. In het huidige beleid houden we dan ook waarschijnlijk onvoldoende rekening met de behoefte van woonwagengebouwen.

Het college besloot daarom in 2018 om aan de slag te gaan met het Beleidskader gemeentelijk woonwagens- en standplaatsenbeleid. De eerste stap is het in beeld brengen van de lokale behoefte aan standplaatsen en woonwagens. Hierbij is aansluiting gezocht bij andere gemeenten in de regio.

Voor de Structuurvisie Wonen Midden-Limburg 2018 tot en met 2021 deden we een behoefteonderzoek op het gebied van wonen. Hiervoor nodigde we alle huishoudens in de gemeente uit. Hieraan namen echter nagenoeg geen woonwageneigenaren deel. In de structuurvisie staat daarom dat er een verdiepingsonderzoek naar de (kwantitatieve en kwalitatieve) behoefte van woonwageneigenaren komt. Dit heeft geleid tot het onderzoek waar u in de inleiding al over las. In 2019 heeft de provincie de coördinatie hiervoor op zich genomen en opdracht gegeven aan adviesbureau Companen. Dit adviesbureau onderzoekt de behoefte aan standplaatsen en woonwagens in 29 Limburgse gemeenten. De resultaten worden **binnenkort** verwacht. In de structuurvisie is afgesproken dat tot dit onderzoek klaar is, het huidige beleid van de gemeente wordt voortgezet.

Daarnaast spraken we in de prestatieafspraken voor 2020 af dat we met Wonen Limburg in gesprek gaan over het nieuwe woonwageneiland.

2 AMBITIES

In dit hoofdstuk gaan we in op de ambities. We beschrijven wat we willen bereiken. Naast de concrete doelen op gebied van woonwagenzaken, hebben we als organisatie ook een duidelijke visie.

2.1 DOELEN VOOR WOONWAGENZAKEN

In het voorgaande hoofdstuk gaven we al aan dat dit actieplan onder andere gaat over het overdragen van ons vastgoed op de woonwagenlocaties aan Wonen Limburg en over het lokale woonwagenbeleid. Het doel van de overdrachten spreekt voor zich. We willen het verhuur en beheer van de woonwagenlocaties neerleggen bij de organisatie die dit als kerntaak heeft.

Daarnaast gaat dit actieplan over het voorbereidend onderzoek ten behoeve van het lokale woonwagen en standplaatsenbeleid. De woonwagenbewoners vormen een bijzondere doelgroep binnen ons lokale woonbeleid. Wat betreft wonen hebben we als strategisch programmadoel in de programmabegroting 2020-2023:

“In Roerdalen streven we naar huisvesting die past bij de behoefte van onze inwoners, in relatie tot krachtige dorpen, leefbaarheid en openbare ruimte.”

Het maken van nieuw woonwagenbeleid draagt bij aan dit strategisch programmadoel. In lijn met het nieuwe landelijke beleidskader is het uiteindelijke doel ten aanzien van woonwagens en standplaatsen:

“In Roerdalen streven we er naar dat er in 2030 voldoende woonwagenstandplaatsen zijn zodat de woningzoekende ‘woonwagenbewoner’ uit onze gemeente, die dit wenst binnen een redelijke termijn kans heeft op een woonwagenstandplaats. Hierbij houden we zoveel als mogelijk rekening met en geven we ruimte aan het woonwagenleven. ”

Om dit doel te kunnen bereiken zijn diverse stappen nodig. Het is aan de gemeenteraad om te bepalen of en hoeveel plaatsen erbij mogen komen. De gemeenteraad kan hiervoor nieuw beleid maken, of bij een ander besluit gemotiveerd van het verbod op extra standplaatsen uit de structuurvisie 2030 afwijken.

Ter voorbereiding op de verdere besluitvorming doen we dit jaar voorbereidend onderzoek. We onderzoeken hierbij per locatie of, hoeveel, waar en wanneer extra standplaatsen kunnen komen. Dit doen we per locatie om te beginnen met de locatie Herkenbosch en Montfort. Hierna volgen de locaties Melick en Posterholt. De locatie Sint Odiliënberg vraagt om een andere aanpak. Hier moeten we er eerst voor zorgen dat er sprake is van een genormaliseerde situatie. De uitkomsten hiervan verwerken we in een plan van aanpak per locatie. Dit leggen we ter besluitvorming aan het bestuur voor. Zoals gezegd is het maken van de standplaatsen en het plaatsen van woonwagens een taak van de corporatie of particulieren. Hiervoor zijn onder andere gronden, vergunningen en bestemmingsplanwijzigingen nodig. Als er standplaatsen bij moeten komen, wordt in het plan van aanpak gekeken naar welke plaatsen op korte termijn, middellange of lange termijn erbij kunnen komen.

Het actieplan zelf kent drie doelen, waarmee we bijdragen aan de hoofddoelstelling:

1. In 2020 dragen we de standplaatsen en woonwagens van de gemeente op de woonwagenlocaties aan de Heinsbergerweg te Posterholt en de Sportlaan te Montfort over aan Wonen Limburg.

2. In 2020 maken we een plan van aanpak voor de woonwagenlocatie 't Houtkempke in Sint Odiliënberg.
3. In 2020 maken we per locatie een plan van aanpak om te komen tot voldoende woonwagenstandplaatsen zodat een woningzoekende woonwagenbewoner uit onze gemeente, die dit wenst binnen een redelijke termijn kans heeft op een woonwagenstandplaats. Hierbij houden we zoveel als mogelijk rekening met en geven we ruimte aan het woonwagenleven. Denk aan bijvoorbeeld de wens om in familieverband samen te leven. Hierna noemen we dit gemakshalve het plan van aanpak uitbreiding.

2.2 ORGANISATIEDOELEN

In Roerdalen willen we anders werken. Het ontwikkelen van nieuw beleid en nieuwe maatregelen doen we samen met de inwoners waar het voor bedoeld is. De praktijk en de behoeften van de inwoners zijn leidend voor de koers en de keuzes die we maken. Zoals gezegd vinden wij de manier waarop we dat doen, het samendoen, erg belangrijk. We experimenteren en zoeken naar nieuwe slimme wegen en verbindingen. We werken daarnaast integraal en gebiedsgericht.

De woonwagenlocaties zijn kleine wijken binnen onze kernen. Hier spelen vraagstukken op alle beleidsvelden. Naast de behoefte aan extra standplaatsen voor woonwagens en het overdragen van ons vastgoed op de woonwagenlocaties naar Wonen Limburg, maakt ook een deel van de woonwagenbewoners bijvoorbeeld gebruik van onze sociale voorzieningen. Daarnaast dient bij het aanleggen van woonwagenstandplaatsen gelet te worden op extra eisen in het kader van brandveiligheid. We stemmen daarom bij de acties in het kader van dit actieplan af met collega's van diverse beleidsterreinen.

Uit de gesprekken die tot nu toe gevoerd zijn met woonwagenbewoners blijkt dat er naast de behoefte aan extra standplaatsen en woonwagens vaak andere zorgen zijn. Denk hierbij aan zorgen om kinderen, fysieke gezondheid en financiën. Om verkokering te voorkomen en slimmer verbindingen te leggen gaan we als wijze van experiment dit jaar samen vanuit de werkvelden wonen en zorg het gesprek aan met de woonwagenbewoners vanuit de gedachte van positieve gezondheid.

We hopen hiermee een completer beeld te krijgen van wat er op de woonwagenlocaties speelt, zodat we hierop beter kunnen inspelen. Dit om uiteindelijk bij te dragen aan het versterken van de op de persoonlijke situatie gerichte ondersteuning van inwoners met een hulpvraag en het vergroten van de weerbaarheid en de veerkracht van mensen in een mogelijk kwetsbare situatie. Maar belangrijker nog is dat we hiervoor maar één keer met bewoners hoeven te spreken. Dit draagt waarschijnlijk bij aan de kwaliteit van onze dienstverlening. Aan het eind van het traject bespreken we de ervaringen.

De integrale aanpak zorgt ervoor dat er vooraf rekening wordt gehouden met zaken die voor andere beleidsterreinen dan Wonen belangrijk zijn. Zo kunnen we nu al bij een eventuele uitbreiding op tijd rekening houden met bijvoorbeeld opgaven op het gebied van duurzaamheid en openbare werken. Dit bevordert de effectiviteit en efficiëntie als er wordt besloten dat er woonwagenstandplaatsen bij mogen komen.

In Roerdalen missen we echter de ervaring en expertise ten aanzien van woonwagenbeleid. Daarom huren we ter ondersteuning een deskundig adviseur in. Onze medewerkers blijven echter actief betrokken bij het proces. Het doel is dat zij nu leren van de ondersteuner, zodat zij hier in de toekomst zelf mee verder kunnen.

2.3 WAT GEBEURT ER ALS WE DIT NIET DOEN?

Ons huidige beleid houdt volgens de bewoners onvoldoende rekening met de behoefte aan standplaatsen en woonwagens. Dit leidt tot ontevredenheid onder onze woonwagenbewoners. We merken dit in individuele gesprekken. Daarnaast tonen ze dit publiekelijk. In oktober 2018 demonstreerden de woonwagenbewoners in Herkenbosch om aandacht te vragen voor het tekort aan standplaatsen en woonwagens. Als we geen vervolg geven verwachten we meer van dit soort acties. Dit kan leiden tot imagoschade voor de gemeente.

Daarnaast hebben enkele woonwagenbewoners een advocaat ingeschakeld. De kans bestaat dat zij een juridische procedure starten. De rechter toetst hierbij mede aan de uitspraken over de (Europese) grond- en mensenrechten die hebben geleid tot het nieuw landelijk beleidskader. We kunnen op voorhand niet voorspellen wat het resultaat van een juridische procedure is.

3 ACTIES 2020

In het voorgaande hoofdstuk las u dat we voor 2020 drie doelen hebben. Voor elk doel wordt een afzonderlijk traject gevolgd. De drie trajecten lopen naast elkaar. Het resultaat van een traject is niet afhankelijk van het resultaat een ander traject.

De trajecten zijn (1) het afronden van de overdrachten van de woonwagenlocaties in Posterholt en Montfort aan Wonen Limburg, (2) plan van aanpak voor de locatie Sint Odiliënberg en (3) het plan van aanpak voor het lokale woonwagenbeleid. Ze worden hierna achter elkaar besproken.

3.1 OVERDRACHTEN WOONWAGENLOCATIES MONTFORT EN POSTERHOLT

In paragraaf 1.2.2 las u al dat we in 2016 een overeenkomst sloten met Wonen Limburg voor de overdrachten van het gemeentelijk en provinciaal bezit op de locatie Montfort en Posterholt. De overeenkomst ziet op twee standplaatsen met (sanitaire) bijgebouwen en één woonwagen in Montfort en twee standplaatsen met (sanitaire) bijgebouwen in Posterholt.

U las ook al dat we afspraken met Wonen Limburg om deze opdrachten dit jaar af te ronden. Bestuurlijk is door Wonen Limburg en de gemeente uitgesproken om zich hiervoor in te zetten.

Om de overdrachten af te ronden, moeten het beheer en de financiële administratie worden overdragen en de notariële levering plaatsvinden. Hiervoor moeten we op verzoek van Wonen Limburg nog een aantal zaken doen, zoals :

- het aanleveren van administratieve gegevens;
- aantonen dat de situatie ten opzichte van 2015 ongewijzigd is. Dit kunnen we volgens hen doen door:
  - o te verklaren dat alle zaken zoals die in de ondertekende overeenkomst staan nog correct zijn;
  - o te controleren en/of te verklaren dat het bodemonderzoek uit 2015 voor de woonwagenlocatie Posterholt nog steeds klopt. (Volgens dit onderzoek is de grond onder de locatie wel vervuild, maar was er nog geen directe actie nodig);
  - o te controleren en te verklaren dat alle bijgebouwen op beide locaties vergund zijn;
  - o een actualisatie van het inventarisatierapport voor beide locaties aan te leveren;
  - o de actuele huurovereenkomsten en rekening courant aan te leveren;
  - o een overzicht van overlastmeldingen van de laatste jaren aan te leveren.
- de percelen kadastraal laten inmeten.

Hierbij komen ook andere zaken kijken, denk aan privacywetgeving, afstemming met provincie, het opzeggen van contracten met de huidige beheerder en dergelijke.

3.2 PLAN VAN AANPAK SINT ODILIËNBERG

In 2009 besloot het toenmalige college om alle huurstandplaatsen op de woonwagenlocaties uit oud-Ambt Montfort over te dragen aan de woningcorporatie. Hiervoor is het nodig dat er sprake is van een genormaliseerde huursituatie. In paragraaf 1.2.2 las u al dat bij de woonwagenlocatie Sint Odiliënberg geen sprake van is. Ondanks herhaalde inspanningen lukte het niet om een huurovereenkomst met de bewoners te sluiten. We maken in 2020 een plan van aanpak met als uiteindelijke doel om de standplaatsen op deze locatie in de toekomst ook over te kunnen dragen aan Wonen Limburg. Om te komen tot dit plan winnen we als eerste juridisch advies bij een deskundige in. Aan de hand van dit advies bepalen we de vervolgstappen.

3.3 PLAN VAN AANPAK UITBREIDING LOCATIES

De derde doelstelling is dat we een plan van aanpak maken waarin we zetten hoe we ervoor zorgen dat we ons doel, om in 2030 voldoende woonwagenaanplaatsen te hebben, te behalen. Dit leggen we in 2021 aan de raad voor. Een van de uitgangspunten hiervoor is het provinciaal behoefteonderzoek. Hierna gaan we verder op de vervolgstap: de vertaling van de behoefte in beleid.

3.3.1 Behoeftonderzoek

De afgelopen maanden vond er een onderzoek naar de behoefte aan woonwagens en standplaatsen in alle Limburgse gemeenten plaats. Hierbij zijn enquêtes verstuurd naar hoofdbewoners, inwonenden en belangstellenden. Wegens andere prioriteiten in verband met corona laten de resultaten van dit onderzoek langer op zich wachten. Zodra de provincie de resultaten bekendmaakt, zullen wij deze met de raad en de woonwagenaanwoners delen.

Ondanks dat de exacte behoefte cijfers niet bekend zijn, weten we dat er in de gemeente op bijna alle woonwagenaanlocaties behoefte is aan extra standplaatsen en woonwagens. Dit bleek onder andere uit de acties van de woonwagenaanwoners in Herkenbosch in 2018. Maar ook uit enkele gesprekken met bewoners van andere locaties in onze gemeente. Volgens de gesprekken willen de woonwagenaanwoners er in Roerdalen minimaal 12 standplaatsen en woonwagens bij.

3.3.2 Voorbereidend onderzoek

Het komende jaar doen we het voorbereidend onderzoek voor het plan van aanpak om onze doelstelling in 2030 te bereiken. Dit voorbereidend onderzoek is bedoeld om te kijken of, hoeveel, waar en wanneer er woonwagens bij zouden moeten komen. Dit doen we zoals gezegd, integraal en gebiedsgericht.

We beantwoorden daarom de komende periode de volgende vragen:

- Wat is de (kwantitatieve en kwalitatieve) behoefte per locatie? Hierbij onderscheiden we deze perioden: <2 jaar, 2-5 jaar en > 5 jaar.
- Wat is het verwachte natuurlijk verloop? Hierbij onderscheiden we weer diverse perioden: <2 jaar, 2-5 jaar en > 5 jaar.
- Zijn er ruimtelijke mogelijkheden om bestaande locaties uit te breiden of te verplaatsen of om nieuwe locaties aan te leggen? En wat heeft onze voorkeur?
- Wat speelt er op andere beleidsterreinen waar we rekening mee moeten houden? (denk aan zorg, duurzaamheid (bijv. energieopwekkingsplaatsen), werkzaamheden aan rioleringen en wegen en dergelijke)
- Wat kunnen we leren van voorbeelden van andere gemeenten? En welke afspraken maken we met andere gemeenten als bijvoorbeeld leden van één familie in diverse gemeenten wonen?
- Binnen welke termijn wil en kan Wonen Limburg extra standplaatsen en woonwagens in Roerdalen realiseren?
- Als er standplaatsen en woonwagens bij komen met welke zaken moeten we dan rekening houden? Denk aan bijvoorbeeld eigendom van gronden, bestemmingsplannen, het aanleggen van wegen en parkeerplaatsen, aansluitingen op de gas, water, elektra en riool, eisen op grond van de woningwet en andere bouwtechnische-, brandveiligheids- en milieueisen e.d.?

Om deze vragen te kunnen beantwoorden doen we concreet het volgende:

- Bureauonderzoek. Per woonwagenaanlocatie wordt gekeken naar de samenstelling van de bewoners per locatie, de verhuisbewegingen, het natuurlijk verloop, het bestemmingsplan, de ruimtelijke mogelijkheden, aanwezige bebouwing, aanwezigheid van bijzondere nutsvoorzieningen of leidingen aanwezig etc..

- Schouw. Per woonwagenlocatie wordt de fysieke situatie op de locaties beoordeeld door de beleidsmedewerker Wonen, Projectleider openbare werken en een toezichthouder. Aandachtspunten zijn: hoe ziet het terrein eruit, wat staat er aan bebouwing, is er sprake van bebouwing, zijn er bedrijven gevestigd, wat is de staat van het (groen)onderhoud etc..
- Keukentafelgesprekken. Met woonwagenbewoners en belangstellenden vindt een keukentafelgesprek plaats. Hierbij wordt ingegaan op de woonwensen. Maar in lijn met positieve gezondheid komen ook andere onderwerpen aan bod zoals gezondheid, werk, inkomen en veiligheid.
- Gesprekken met Wonen Limburg. Aan Wonen Limburg vragen we om inzicht in het aantal inschrijvingen, mutaties en het aantal reacties op de vrijgekomen standplaatsen die zij verhuren. Daarnaast wordt met Wonen Limburg onderzocht in hoeverre het mogelijk is om het aantal standplaatsen binnen bestaande woonwagencentra uit te breiden, welke mogelijkheden er zijn, welke procedures hiervoor nodig zijn, wat de doorlooptijd daar van is en of dit financieel haalbaar is.
- Beeldvormende bijeenkomst. Tijdens deze bijeenkomst informeren we de raad over dit actieplan en de voortgang.
- Overleg (buur)gemeenten. We benaderen met andere gemeenten in de regio en daarbuiten om ervaringen te delen.
- Participatie. We betrekken de woonwagenbewoners van de locaties waar we het onderzoek loopt actief bij het te maken beleid. Dit doen we door regelmatig met de bewoners te spreken.

4 PLANNING 2020

Traject 1: Overdracht locaties Posterholt en Wonen Limburg	Wanneer	Wie***
Overdracht Posterholt en Montfort: <ul style="list-style-type: none"> a. Overdragen beheer b. Overdragen administratie c. Levering notaris (feitelijke overdracht) 	Mei – Okt.	Projectleider Team Openbare werken, en evt. externe deskundige
Traject 2: Plan van aanpak Locatie Sint Odiliënberg	Wanneer	Wie
PvA Sint Odiliënberg	Oktober - December	Projectleider Team Openbare werken, externe deskundige en indien nodig de adviseurs (financiën, juridische zaken en business control)
Traject 3: Onderzoek voor plan van aanpak	Wanneer	Wie
Locaties Herkenbosch en Montfort, bestaande uit: <ul style="list-style-type: none"> - Bureauonderzoek - Schouw per locatie - Keukentafelgesprekken - Gesprekken met Wonen Limburg - maken plan van aanpak en ter besluitvorming aan bestuur leggen 	Juli – December	Beleidsmedewerker Wonen, diverse medewerkers van Team REO, Openbare Werken en de MER OD en Projectleider Team Openbare werken, externe deskundige en voor zover nodig de adviseurs (financiën, juridische zaken en business control) of anderen zoals bijv. een toezichthouder
Locatie Melick en Posterholt, bestaande uit: <ul style="list-style-type: none"> - Bureauonderzoek - Schouw per locatie - Keukentafelgesprekken - Gesprekken met Wonen Limburg - maken plan van aanpak en ter besluitvorming aan bestuur leggen 	Oktober - Maart	Beleidsmedewerker Wonen, diverse medewerkers van Team REO, Openbare Werken en de MER OD en Projectleider Team Openbare werken, externe deskundige en voor zover nodig de adviseurs (financiën, juridische zaken en business control) of anderen zoals bijv. een toezichthouder
Beeldvormende bijeenkomsten	Najaar 2020	Beleidsmedewerker Wonen, Projectleider Openbare Werken, externe deskundige
Overleg (buur)gemeenten	Maart 2020 – juni 2021	Beleidsmedewerker Wonen
Integraal bespreken resultaten voorgaande stappen binnen gemeente:		Beleidsmedewerker Wonen, Externe deskundige, Beleidsmedewerkers,

- locaties Herkenbosch en Montfort	Oktober	Business Controller, Financieel adviseur, Juridische zaken etc.
- locaties Posterholt en Melick	Maart	
Besluitvorming	Afhankelijk van deeltraject	College en/of gemeenteraad

5 BENODIGDE MIDDELEN

Voor het komende halfjaar hebben we 16-24 uur per week capaciteit nodig voor de uitvoering van dit actieplan. Deze uren zijn verdeeld over de teams REO (Beleidsmedewerker Wonen, 12 uur per week) en Openbare werken (Projectleider Openbare Werken, 4 uur in de week).

De uitvoering van traject 1 en 2 ligt bij de projectleider van het team openbare werken. Bij traject 3 "Plan van aanpak voor woonwagengebeleid" ligt de nadruk met name op het beleidsveld Wonen. Omdat we binnen de gemeente echter de ervaring en expertise missen ten aanzien van woonwagengebeleid, wordt er ter ondersteuning een deskundig adviseur ingehuurd. De kosten hiervoor bedragen ongeveer € 20.000,-. De beleidsmedewerker Wonen is projectleider voor traject 3, omdat deze ook de linking pin met het regio-dossier woonwagengezaken en met Wonen Limburg is, is deze dan ook aanspreekpunt voor traject 1 "Overdracht locatie Posterholt en Montfort" en traject 2 "Plan van Aanpak Sint Odiliënberg".

In de begroting is rekening gehouden met de interne capaciteit, maar niet met het budget voor de inhuur van een deskundig adviseur. Een deel van het bestaande budget Wonen is echter bestemd voor de inhuur van externe adviseurs. Dit budget wordt daarom gebruikt voor de inhuur van de deskundige. Daartegenover staat dat we met de overdrachten van de woonwagengezaken structureel € 10.000,- besparen aan extern beheer-, onderhoud en administratiekosten. Eventuele opbrengsten die voortkomen uit dit actieplan worden gebruikt voor dit traject.

De kosten voor de deelname van de MER SD bij de keukentafelgesprekken wordt betaald vanuit het experimenteerbudget. De kosten bedragen ongeveer € 5000,-.

In januari verwachten we grotendeels klaar te zijn met de voorbereidende werkzaamheden ten aanzien van de overdrachten van de locaties Posterholt en Montfort, het plan van aanpak voor Sint Odiliënberg en de plannen van aanpak voor de uitbreiding van de locaties. Ook is dan volgens de planning een groot deel van het onderzoek klaar. We verwachten dat de reguliere capaciteit toereikend is en externe deskundigheid niet meer nodig. Mocht dit onverhoopt anders zijn, dan nemen we dit mee in de begroting 2021.